

זה הדירן

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 43, 16 בנובמבר 2016

"לא הנשיא שלנו"

טראמפ ונתניהו: להתמסלל משיקוי השנאה ושכרון הכוח

כנשיא, טראמפ צפוי לטפח עם נתניהו יחסים קרובים של מתמסלים משיקוי השנאה ושכרון הכוח. אולם על רקע הכרזותיו בדבר נקיטת מדיניות בדלנית, אין בציפיות די כדי להעריך, האם בפועל יבטל טראמפ את ההסכם ארוך הטווח עם איראן; ירחיב את ההתערבות הצבאית של ארה"ב בעיראק ובסוריה; יגבה הרפתקאות צבאיות של ישראל ואולי גם יעודד אותן.

לעומת זאת, ניתן ביתר בהירות להעריך, מה יחתור נתניהו להשיג מטראמפ. את ציפיות נתניהו (הנשענות על היכרות עם טראמפ, יועציו ומועמדיו לתפקידים הבכירים) שטח למעשה אלוף (מיל.) עמוס ידלין, מי שהיה ראש אמ"ן, המכהן כראש המכון למחקרי ביטחון לאומי וכחבר במועצה הציבורית של עמותת המתנחלים אלעד.

איור: תומר טולדנו

במאמרו ("ידיעות אחרונות", 10.11), הגדיר ידלין את עידן טראמפ כ'חלון הזדמנויות' לממשלה להשיג שיתוף פעולה עם ארה"ב במתן לגיטימציה לבנייה בלתי-מופרעת בהתנחלויות בירושלים המזרחית; בהקפאת המאמצים להגיע להסדר קבע ישראלי-פלסטיני; באימים על איראן ואפילו בהגעה "להסכמה שארה"ב מעניקה לישראל את כל היכולות המבצעיות", כלומר, תמיכה גם בפעולה צבאית נגד איראן; וכן ב"אסטרטגיה שונה מול הרוסים והאיראנים" בסוריה, כלומר מעורבות צבאית אמריקאית ישירה גם בסוריה; בכינון ברית אסטרטגית בין שותפות ארה"ב באזור, לרבות סעודיה, טורקיה, מצרים, ירדן וישראל. שיתוף הפעולה הרצוי עם ארה"ב בראשות טראמפ, ששרטט עמוס ידלין, אמור להשאיר בעינה את מדיניות אחיזת העיניים בדבר "שאיפה לשלום" תוך רמיסת זכויות העם הפלסטיני, חיזוק הנוכחות הצבאית האמריקאית באזור וגיבוי מלא לכיבוש ולמלחמות שישראל תיזום. המשמעות היא – שעל שוחרי השלום להיאבק ביתר כוח להצלת העמים מהרפתקאות הכוח והכיבושים האימפריאליסטיות.

הכרזתו השחצנית והאנטי-דמוקרטית של אביגדור ליברמן, שר הביטחון (10.11) כי יפעל כדי שח"כ (חד"ש) אימן עודה, יו"ר הרשימה המשותפת, לא יהיה חבר כנסת, קשורה ולא קשורה לתוצאות הבחירות בארצות-הברית. היא אינה קשורה בהיותה עוד איום בשרשרת האיומים והמעשים נגד השמאל, האזרחים הערבים והדמוקרטיה; אך היא קשורה, כביטוי סמלי לרוח התזוית שאחזה במחנה הימין הסיפוחיסטי למשמע בחירתו של טראמפ לנשיא. שרים מהבית היהודי וח"כים מהליכוד תבעו באותה הזדמנות שהממשלה, כלומר נתניהו, יודיעו על השלכת רעיון שתי המדינות לפח, על סיפוח התנחלויות ועל בנייה של רבבות דירות בגדה המערבית ובירושלים המזרחית.

על רקע התרחבות גל ההפגנות בארה"ב בסיסמה: "לא הנשיא שלנו", שבוולטים בה סטודנטים וצעירים, מצא לנכון טראמפ לשלם מס שפתיים בנושאים חברתיים, אך למנות נציגים ישרים של ההון לעיצוב ממשלו.

בנושא הסכסוך, השמיע טראמפ (12.11) אמירה מעורפלת לפיה יפעל להשיג עסקה של הסדר שלום בין ישראל לפלסטינים. אמירה כללית זו אינה סותרת את 'מסמך המדיניות' שפרסמו יועציו שבועיים לפני הבחירות. באותו 'מסמך' אימץ מטה טראמפ באופן מלא את תפיסות הימין הישראלי, לפיהן ישראל אינה כובשת, ההתנחלויות אינן מחסום להסדר והמו"מ עם הפלסטינים צריך להיות "שיר וללא תנאים מוקדמים". לכך אפשר להוסיף את עמדותיו המתלהמות של ניוט גינגריץ, מועמד מוביל לתפקיד מזכיר המדינה בממשל טראמפ. גינגריץ, עוד אחד מנתמכי המיליארדר שלדון אדלסון, הכריז כבר לפני חמש שנים, כי לא קיים כלל עם פלסטיני וכי התהליך המדיני הוא אשליה.

מכתבים למערכת

להיאבק באנטישמיות בבריטניה יחד

ההתפתחויות האחרונות במפלגת הלייבור כאן, בבריטניה, יצרו אור של תקווה לעתיד. ג'רמי קורבין נבחר לאחורונה להנהגת המפלגה בפעם השנייה תוך שנה, ובמקביל הצטרפו המונים למפלגה והפכו אותה למפלגה הגדולה ביותר באירופה – עם כמעט 600,000 חברים. הלובי הציוני, שכרת ברית עם אויביו של קורבין במפלגה ובתקשורת, מוביל מתקפה נגד קורבין ומוציא את דיבתו כאנטישמי, מיזוגן והומופוב. קשרים בין מחנה השלום בישראל והכוחות הדמוקרטיים במפלגת הלייבור יכולים לעזור במאבק להזמת ההנחה לפיה התנגדות למדיניות ישראל היא אנטישמיות.

מאבק זה, אני חושב, צריך להתקיים בשתי חזיתות: מחד גיסא, יש להיאבק נגד השמאל הקיצוני, שלמרות שהוא זניה מבחינה מספרית, משפיע באופן משמעותי על השאלת ישראל/פלסטין בלייבור, ומשחק לידי של הלובי הציוני. מאידך גיסא, יש להיעמד נגד הבליייריסטים והסוציאלי-דמוקרטים הימניים בלייבור, שטוענים כי הם נמצאים בחזית המאבק באנטישמיות – במטרה בלעדית להכפיש את השמאל ולמנוע מהלייבור תחת קורבין לפעול למען רפורמות רדיקליות שיפגעו במשטר הניאו-ליברלי השולט מאז שנות ה-70.

אני חושב שפוליטיקאים ישראלים מתקדמים, אינטלקטואלים, אמנים ופעילי איגוד מקצועי, ערבים ויהודים, יכולים למלא תפקיד מרכזי במהלך לחינוך מחדש, בתיאום עם השותפים הבריטים, במטרה לשים קץ לשליטה של השמאל והימין הקיצוניים בדיון בנושא.

יצחק כהן, לונדון

הלייבור לא צריך הנחיות מירושלים

אני מבקש לחלוק על עמדתו של יצחק כהן. אנחנו בישראל לא צריכים לנקוט עמדה או להתערב בוויכוח בלייבור בבריטניה על אנטישמיות ומתי התנגדות למדיניות ישראל הופכת לאנטישמיות. הלייבור עצמו מינה ועדת חקירה פנימית לעניין זה. הוועדה הפסיקה את חברותם במפלגה של חברת פרלמנט נאו שאה' ושל ראש העיר לשעבר של לונדון קן ליונגסטון בגלל התבטאויותיהם.

יש בלייבור מספיק יהודים, ישראלים, וסתם אנשים ישרים ואנטי גזעניים החיים בבריטניה, הבקיאים בפרטי הסכסוך, בהיסטוריה של המזה"ת ובמדיניות ישראל, שאינם צריכים שום חיזוקים, הנחיות או חוות דעת.

להערכתך, אם נתערב רק נעצים את לובי ההסברה הציונית, בו אנחנו נלחמים בישראל. העניין האנטישמי הרבה פחות חשוב בלייבור הגדול שמתהווה עכשיו מהנושא שהלובי הציוני והבליייריסטי במפלגה מנסה להציג, כדי ללכלך ולהשמיץ את מנהיגות קורבין.

בישראל מוצג נושא האנטישמיות בלייבור כחלק מההסברה הפנימית על אודות התגברות האנטישמיות בעולם והשמצת השמאל כגזעני. כל זאת שעה שממשלת ישראל מהדקת קשרים עם הימין הגזעני הניאו-פשיסטי באיטליה, באוסטריה, בהונגריה, בפולין, בהולנד, בבלגיה ובצרפת.

אבישי ארליך, חבר מערכת "זו הדרך"

דברים בשם אומרם

אלוהים כתכנית לבקשתך

"סגן השר לשיתוף פעולה אזורי, ח"כ איוב קרא (הליכוד), אמר אתמול במהלך ביקור בוותיקן כי הוא מאמין שרעידת האדמה באיטליה אירעה בשל החלטת אונסק"ו המתעלמת מהקשר בין העם היהודי לירושלים. לדבריו: 'אני בטוח שהרעידה קרתה בשל ההחלטה באונסק"ו'."

(י"ואלה", 29.10)

רגע, בן כמה בנו של אסד?

"נשיא סוריה, בשאר אסד, הבטיח במהלך פגישה עם קבוצה של שישה עיתונאים ויועצים אסטרטגיים בריטים ואמריקנים בארמונו בדמשק, כי ישלים את כהונתו השלישית כנשיא, ויישאר בתפקיד עד שנת 2021."

(ניו יורק טיימס, 2.11)

סנטור ג'וזף מקארתי - ח"כ ביטן מאחורין

"התאגיד יהיה אנטי-ממשלתי באופן מוחלט. בדקנו את הפייסבוק של מיכל דודן ואורי הבט, מדובר באנשים שמאלנים באופן מובהק והם רוצים לממש את האג'נדה שלהם."

(י"ר הקואליציה ח"כ דוד ביטן, הליכוד, "שבתברכות", חולון, 5.11)

אכזבה במולדת השנייה החדשה של מרצ

"שמאלנים ושמאלניות, תומכי הילארי, שונאי טרמפ – זה הזמן להתאגד. בליל הבחירות בארה"ב נתקבץ כולנו לתוך קפה סוניה בתל אביב ונצפה ביחד בשעות המתח של הבחירות בארה"ב. בכניסה יחולקו צמידי הילארי שיזכו אתכם בפרסים אלכוהוליים ושונים על כל מדינה שבה ננצח, ובין התוצאות נשתה, נחגוג, נרקוד ולפרקים ננסה להיות רציניים ולנהל שיחה רצינית על הבחירות. כואו לחגוג יחד. איננו."

(הזמנה של נוער מרצ בפייסבוק, 5.11)

חידוש: פרס במקדמה

"קרית ים העניקה אזרחות כבוד לנתניהו 'על מה שעוד יעשה לטובת העיר'. הטקס, שהתושבים הגדירו 'אינטימי, מדויק וקולע', הוקדש לתולדות נתניהו ומשפחתו. לפעילה שמחתה על המפעלים המזהמים את העיר לא נתנו להרוס את מצב הרוח והיא הוצאה מהאולם בכוח."

(הארץ", 6.11)

הסקופ הבלעדי של "ישראל היום"

"משפחת נתניהו חגגה אתמול את יום הולדתה של רעיית ראש הממשלה שרה נתניהו במסעדה בהרי ירושלים בהשתתפות ראש הממשלה וילדיהם יאיר ואבנר. ראש הממשלה כתב בפייסבוק: 'רעייתי אהובה מזל טוב ליום הולדתך'."

(ידיעה של מתי טוכפלד, "ישראל היום", 6.11)

הנספים האבודים של התקציב

מחקר שפורסם בשבוע שעבר מגלה כי האוצר מבצע תספורת בתקציבי הרווחה

אי-ניצול תקציבים שהוקצו למטרות חברתיות והוצאה מעבר לתקציב למטרות צבאיות (ע"ע "כיבוש") – הנה תמצית מדיניות ממשלת נתניהו.

המחקר שהאוצר מסתיר:

המיסוי על התאגידים הגדולים

ארבע החברות היצואניות הגדולות משלמות למדינה מס בשיעור של 4% בלבד, לעומת 12.4% לפני עשור – כך גילה העיתון "גלובס" (4.11). על פי תחקיר שפורסם בעיתון הכלכלי, הנתון עולה מפרק שהכניס באחרונה בחשאי משרד האוצר לדו"ח הכנסות המדינה שפורסם אשתקד.

נוסף על כך מתברר מהבדיקה, כי חברות שהמיסוי עליהן עלה דווקא הגדילו את מספר עובדיהן בקצב מהיר יותר מחברות שהמיסוי עליהן לא עלה. "יש בממצאים כדי להטיל ספקות בטענה, לפיה העלאת שיעורי המס תביא לצמצום משמעותי של פעילות אלה בישראל" – כותבת עורכת המחקר, גלית בן-נאים, מהכלכלניות המובילות ביחידת הכלכלן הראשי באוצר.

המסקנה המהפכנית של בן-נאים הוסתרה על-ידי האוצר, שלא דיווח על המחקר החדש ובחר להכניס אותו כפרק בתוך דו"ח הכנסות המדינה שפורסם כבר לפני כשנה. המסקנה מתבססת על בדיקה שערכה בן-נאים בקרב 57 חברות שהמיסוי עליהן עלה בעקבות הכנסתו לתוקף של תיקון 68 לחוק לעידוד השקעות הון ב-2011. התיקון קבע שלוש מדרגות מס חדשות: 16% מס ליצואן שמחזיק מפעל מועדף במרכז, 9% מס למפעל מועדף בפריפריה, ו-5% מס בלבד ל"מפעל מוטב מועדף מיוחד" כשהכוונה היא לחברה הרב-לאומית האמריקאית אינטל.

הבדיקה מאשרת את הנתון שנחשף בעבר ב"גלובס", שלפיו חברת טבע גרפה במצטבר הטבות מס בכ-20 מיליארד שקל בין 2003 ל-2015.

עוד מגלה האוצר, כי שיעור המס האפקטיבי ששילמו 4 החברות הגדולות ביותר: אינטל, צ'ק פוינט, כיל וטבע, ירד מ-12.4% ב-2003 ל-4% בלבד ב-2013. בד בבד חל גידול מטאורי בהכנסות המדווחות של אותן חברות – מ-3.2 מיליארד שקל ב-2003 ל-23.2 מיליארד ב-2013. כתוצאה משני תהליכים אלה, הגדילו 4 הגדולות את חלקן בעוגת הטבות המס שחילקה המדינה עד ל-70% מסך הטבות שחולקו ב-2010 ול-65% מהטבות ב-2013, לעומת 32% בלבד ב-2003.

עד כמה גדול חלקן של ארבע החברות הגדולות ברווחי המשק אפשר ללמוד מהנתון הבא: שיעור המס הממוצע ששילמו ב-2013 יותר מאלף חברות שנהנו מהטבות המס עמד על 7.3%, אך בפועל יותר מ-90% מהחברות שילמו מס של יותר מ-10%. המס ששילמו ארבע הגדולות – 4% בממוצע – הוריד את הממוצע הכללי בכ-50%. עשר חברות התעשייה הגדולות ביותר במשק זכו ב-2012 במחצית מהטבות המס שניתנו לכלל החברות במשק בשווי כספי כולל של 4.1 מיליארד שקל. בסך הכול חילקה המדינה באותה שנה הטבות מס ב-8 מיליארד ליותר מאלף חברות.

מליאת הכנסת אישרה (2.11) בקריאה ראשונה את הצעת חוק תקציב המדינה ואת חוק ההסדרים לשנים 2017-2018. 61 חברי כנסת תמכו בהצעה ו-51 התנגדו. כעת יעבור חוק התקציב לוועדת הכספים להכנתו לקריאה שנייה ושלישית ואילו חוק ההסדרים יפוצל בין שורה של ועדות בכנסת. נאומו של שר האוצר כחלון נישא בפני אולם מליאה ריק, כשבולטים בהיעדרם ראש הממשלה בנימין נתניהו ומרבית השרים וחברי הכנסת של הליכוד. גם יו"ר הקואליציה דוד ביטן לא טרח להיכנס לאולם ולשמוע את נאום התקציב.

ייתכן שלראש הממשלה ולשרים אין עניין בהצעת התקציב שעברה בקריאה ראשונה. אבל לאזרחים יש ויש. בייחוד כי בתקציב המדינה באה לידי ביטוי המדיניות הימנית האנטי-פועלית של הממשלה, המצדדת בהעמקת הכיבוש.

יתר-על-כן, ממסמך שפירסם בשבוע שעבר (7.11) המרכז להעצמת האזרח תחת הכותרת "ספר התקציב האבוד", עולה תמונה קשה הרבה יותר. המסמך חושף כי התקציב כולל 213 סעיפים שסובלים מתת-ניצול כרוני שלוש שנים ברציפות (2013-2015) – ולעתים ניצולם בשנים אלה היה נמוך מ-30%. סעיפים אלה מסתכמים ב-20.3 מיליארד שקל. עוד 1.27 מיליארד שקל מתקציב המדינה חבויים בסעיפי רוזבה נסתרים. כך, אלה שנות כהונתו של "איש האופוזיציה" והרואה את עצמו כראש הממשלה הבא, יאיר לפיד, שהחל את הקריירה הפוליטית שלו בסיסמא "איפה הכסף?!"

לדברי תומר לוטן, מנכ"ל המרכז ("דה מרקר", 8.11), "תקציב המדינה מכיל מיליארדי שקלים שאינם מנוצלים באופן שיטתי שנה אחרי שנה, מה שמדגים כי הבעיה במקרים רבים היא לא הקצאת הכסף, אלא המימוש שלו למטרה שלשמה הוגדר. אנחנו קוראים לחברי הכנסת לעשות שימוש בספר התקציב האבוד כדי למלא טוב יותר את תפקידם בשמירה ובבקרה על המשאבים הציבוריים, וכדי לקיים דיון מעמיק ומקצועי יותר בתקציב. אנו קוראים גם למשרד האוצר ולשאר משרדי הממשלה לכלול באופן קבוע את נתוני ניצול התקציב בתהליכי אישור תקציב המדינה". "ספר התקציב האבוד" מבוסס על האתר "ניצול התקציב" שהשיק המרכז בתחילת השנה ככלי ניתוח תקציבי מקוון ופתוח, על בסיס נתונים רשמיים של האוצר.

בספר ארבעה פרקים. הראשון מוקדש לסעיפים שבהם נרשם תת-ניצול קבוע. ב-213 סעיפים ניצול התקציב ב-2013-2015 היה נמוך, כאמור, מ-30%. תת-הניצול הסתכם, ב-20.3 מיליארד שקל. בשליש מסעיפים אלה הניצול הממוצע הוא של 10% או פחות בשלוש השנים האחרונות. למשל, התקציב של משרד השיכון לרכישת דיור ציבורי נוצל ב-9% בלבד ב-2013-2015. מתקציב התמיכה בחיזוק בתים מפני רעידות אדמה, אף הוא של משרד השיכון, נוצלו 2% בלבד. התקציב לליווי משפחות במצוקה של משרד הרווחה נוצל ב-6%, ובשיעור זהה גם תקציב הקרן למניעת זיהום הים בשמן שבמפרץ חיפה של המשרד להגנת הסביבה.

הפרק הרביעי מתמקד בסעיפים הנמצאים בניצול יתר. הפרק כולל סעיפים שבהם ההוצאה בפועל חורגת באופן משמעותי ולאורך שנים מהתקציב, ובראשם - תקציבי הביטחון כמובן.

שוב חודש מצב החירום המקדם פגיעה בזכויות אדם

מליאת הכנסת אישרה את המלצת הוועדה המשותפת של ועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט בעניין הכרזה על מצב חירום, כאשר 71 ח"כים תמכו בהמלצת הוועדה ו-17 התנגדו – חברי הכנסת של הרשימה המשותפת ומרצ. יצוין, שמצב החירום נמשך ללא הפוגה מאז הוכרז על ידי האימפריאליזם הבריטי בארץ בשנות ה-40 של המאה הקודמת. כך הפכה מדינת ישראל ליחידה בעולם, שבה מצב החירום נמשך מאז הקמתה.

ח"כ מוטי יוגב (הבית היהודי) הסביר בשם יו"ר הוועדה המשותפת: חוק יסוד הממשלה משנת 2001 קבע כי סמכות ההכרזה על מצב חירום תהיה בידי הכנסת, ביוזמתה או על-פי הצעת הממשלה, וכי תוקף ההכרזה לא יעמוד על יותר משנה. הסיבה שבעטיה מתבקשת הכנסת לחזור ולהכריז על מצב חירום, בדומה להכרזות הקודמות בשנים האחרונות, נעוצה בכך שבמהלך 40 שנותיה הראשונות של המדינה נחקקו חוקים, תקנות וצווים, שתוקפם מותנה בקיומו של מצב החירום. בחוקים ובצווים אלה נקבעו הסדרים חיוניים, הן מבחינה ביטחונית והן מבחינה כלכלית. אם הכנסת לא תשוב ותכריז על מצב חירום, הסדרים חיוניים אלה יפקעו.

ח"כ עבדאללה אבו מערוף (חד"ש, הרשימה המשותפת) ביקר את מצב החירום המתמשך: "מצב החירום הוא תירוץ ואליבי להפקעות לא חוקיות של קרקעות של האזרחים הערבים. מצב החירום ממשך להשפיל 20% מאזרחי המדינה הערבים בנמל-התעופה בן-גוריון. מצב החירום מתבטא בחקיקות גזעניות ואנטי-דמוקרטיות, שאנו חווים במשך עשרות שנים, במיוחד בשנה וחצי האחרונות, בכנסת הנוכחית ותחת הממשלה בראשותו של בנימין נתניהו. מצב החירום ממשך להשתקף בהסתה המתמשכת של ראש הממשלה כלפי ונגד אזרחים ערביים". גם יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש) תקף במילים חריפות את הארכת מצב החירום. הוא אף ציטט מדבריו ב-1962 של יו"ר האופוזיציה דאז, מנחם בגין, במליאת הכנסת שאמר: "קיום חוקי-חירום הוא חרפה, הפעלתם – פשע".

אושר בקריאה ראשונה: מניעת כניסה לישראל לתומכי חרם

ועדת הפנים בראשות ח"כ דוד אמסלם (הליכוד) אישרה (7.11) לקריאה ראשונה את הצעת חוק הכניסה לישראל – אי מתן אשרה ורישיון ישיבה לקורא לחרם על ישראל, שיזמו

חברי כנסת מהימין. במהלך הדיון הסוער התייחס ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש, הרשימה המשותפת) להצעת החוק ואמר: "אני רואה בחוק עוד מסע רדיפה פוליטי. הוא מכוון לא רק נגד פעילי זכויות אדם – מספיק שרק יהיו בעד החרם. כשאני בחו"ל אני פוגש מגוון פעילים. ואת כולם יתחילו לרדוף עכשיו?". לדבריו, "עמדה מקובלת מאוד בקרב פעילים היא שכל ההתנחלויות לא חוקיות. אז כל מי שמחרים התנחלויות – ימנעו את כניסתו לישראל?"

ח"כ אוסמה סעדי (תע"ל, הרשימה המשותפת) הוסיף: "אנו כבר רגילים לחקיקה אנטי דמוקרטית. בחוק היום יש סמכות לשר הפנים לאסור כניסת אנשים מסוימים, והוא משתמש בזה. יש אנשים שמגיעים לנתב"ג ומחזירים אותם. אז מה אתם רוצים?". על כך אמר היועץ המשפטי של הוועדה, תומר רוזנר: "שיקול הדעת של שר הפנים רחב מאד בחוק הקיים, הרחב ביותר האפשרי". ח"כ סעדי שאל: "אז אתה רוצה לצמצם?". רוזנר השיב: "אם תקבל הצעת החוק על שר הפנים תחול חובה למנוע כניסתם של פעילי חרם. ברירת המחדל תהיה לא לתת להם להיכנס, ואם השר ירצה להתיר הוא יצטרך להסביר. היום הוא חופשי ממשקולת והוא בודק כל מקרה לגופו".

מק"י וחד"ש: בחירת טראמפ מנטאת את משבר הקפיטליזם והאימפריאליזם האמריקאי

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) מעריכות כי בחירתו של דונלד טראמפ לנשיא ארה"ב, מבטאת את המשבר העמוק של המשטר הקפיטליסטי בארה"ב ובמדינות המערב בכלל, ואת הכעס והתסכול לא רק של שכבות מוחלשות אלא גם של מעמד הביניים מהשיטה הכלכלית ומריקבון מערכות השלטון.

מועמדותה של הילרי קלינטון סימלה לא רק היעדר חלופה ערכית ופוליטית במדיניות הפנים, אלא גם את המשך מדיניות החוץ ההרסנית של ארה"ב בשירות אינטרסים אימפריאליסטים גלובליים, ובמיוחד במזה"ת ובמזרח אסיה. המועמד ברני סנדרס הציג קו סוציאלי-דמוקרטי הנחשב למהפכני בהקשר המשטר הקפיטליסטי הפראי, הנוטה במהותו למדיניות של מלחמות ושתלטנות, וייצג שיח שונה בתוך ארה"ב. אלא שחסימת הקו הזה הותירה את הבוחרים האמריקאים בין חלופה אחת גרועה למשנתה, והם נהרו לטרמפ כהצבעת מחאה.

בחירת טראמפ, בדיוק כמו התמיכה בברקזיט שנרשמה בכריטיניה בחודש יוני השנה, על אף ששתיהן מעידות על עומק המשבר ועל כישלון המדיניות הנוכחית, אינן מציבות אלטרנטיבה אמיתית. במקום להציע פתרונות – גוברות התשובות הימניות הקלאסיות של שיסוי, לאומנות, שוביניזם והסתה. לא פלא שהימין בישראל מתחבר למגמות הנ"ל של הימין האירופי והאמריקאי, לתפיסות של גזענות ושנאת נשים ומיעוטים, ולהתחברות לטייקונים.

בחירת טראמפ, ככל שהיא טומנת בחובה סכנות גדולות – גם בהקשר מדיניות הסיפוח של ממשלת נתניהו וחסול "פתרון שתי המדינות" וזכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית – עשויה גם לייצר הזדמנויות חדשות לחיזוק המאבק.

עיסאויה חביבתי

**ירושלים המזרחית מתמודדת עם
העמקת הכיבוש והיעדר תשתיות**

מאת **בן וורמזר**

ילדים מפגינים בעיסאויה (צילום: שירז גרינבאום. אקטיביסטיילס)

כשהגענו למרכז עיסאויה בסיוור של "בצלם", רצינו לדבר עם הצעירים. חששנו שמא יפחדו לספר, להיחשף ולדבר. אך להפתעתנו – ההפך קרה. תוך מספר דקות הופיעו כעשרה ילדים, אווזים בקליעי גומי וברימוני הלם שהושלכו עליהם באותו אחה"צ, צמאים להתייחסות ולתשומת לב תקשורתית. תמונה זו, של ילדים בבית ספר יסודי הסובלים מהתנכלויות יומיומיות של מג"ב, ואין איש שישמע את קולם, נחקקה לנו בזיכרון והדגישה את הצורך לספר את סיפורם.

מאז תחילת גל ההתנגדות של חורף 2015 – המכונה בישראל 'אינתיפאדת הסכינים', מסקרת התקשורת הישראלית ביתר שאת את הנעשה במזרח ירושלים. תושבי השכונות, תושבי קבע בעלי תעודות זהות כחולות, המשלמים מיסים וארנונה בישראל, עלו מחדש לתודעה הציבורית לאחר שנים של התעלמות והדחקה כחלק מגרטיב "העיר שחוכרה לה יחידיו". הפלסטינים, שסבלו גם לפני תחילת גל ההתנגדות מהזנחה ארוכת שנים, עלו לכותרות בשל מעורבות תושבים מקומיים בגל האלימות נגד דיכויים. נוסף למחסומים הקבועים במחנות הפליטים ענאתה, שועפאט וקלנדיה, הממוקמים בתוך שטחה המוניציפלי של ירושלים ומוסותים כניסה ויציאה של תושבים אל עירם, הוקמו בשנה האחרונה אמצעי שליטה נוספים. מחסומים וחומות הפרדה זמניים צצו ללא התראה ובשל שיקולים 'ביטחוניים' עלומים, כדי להגביל את תנועתם של תושבי כפרים רבים בירושלים המזרחית.

וכך, מצד אחד, המשטרה ומשמר הגבול מפעילים כוח דיכוי יומיומי נגד תושבי מדינת ישראל אשר בתחום שיפוטם, ובמקביל אותם התושבים אינם זוכים לשירותי העירייה – פינוי אשפה, תיקוני ביוב וחשמל, פיתוח תשתיות, בניית מרחבים ציבוריים והשקעה במערכת החינוך המוניציפאלית. המצב כה אבסורדי, שתושבי השכונות שנותרו בצד 'הישראלי' של גדר ההפרדה, זוכים בשירותים מצד עיריית ירושלים וממשלת ישראל הנופלים מהתנאים שמספקת הרשות הפלסטינית לתושבי הכפרים מהצד השני

של הגדר. מדינת ישראל 'הנאורה' דואגת לתושבי "בירתה הנצחית"

פחות מכפי שדואגת הרשות הפלסטינית שנמצאת תחת כיבוש – בה תכניות מתאר ומערכת חינוך ממלכתית משפרות את אט את איכות חייהם של התושבים.

אם לא די בכך, מאז ההסלמה השתנו דפוסי הפעולה של שוטרי מג"ב בשכונות הפלסטיניות באופן ניכר. לאחרונה אימצה הפעילות דפוסי המוכרים מאזורים אחרים בגדה המערבית: חיפושים וסיוורים שרירותיים, מעצרים והתנכלויות, השתלטות על בתי תושבים לצרכי אימון, ושימוש בנשק לפיזור הפגנות ובתחמושת חיה.

סיפוח 17 השכונות סביב ירושלים המזרחית אפשר לממשלות לפתח ולהרחיב באופן אסטרטגי את השכונות היהודיות הסמוכות באופן החוסם ומגביל את חופש התנועה ואת התכנון העירוני בשכונות הפלסטיניות. שכונת עיסאויה בצפון מזרח ירושלים הפכה למובלעת של ממש. מצפון הוקמה בשנות ה-70 ההתנחלות הגבעה הצרפתית, ממערב

גובלת השכונה בביה"ח הדסה הר הצופים, מדרום מופרדת השכונה מהעיר בגדר המפרידה בינה לביין האוניברסיטה העברית, וממזרח עוטף אותה כביש 1. לשכונה נקודת כניסה ויציאה אחת בצפון ואחת במזרח.

כבר ביולי האחרון דיווח ניר חסון ב"הארץ" לגבי שינוי אופי הפעילות של מג"ב בשכונה. ביקור בשכונה בשבוע שעבר חשף מציאות קשה ותלונות

רבות מפי התושבים. דרוויש דרוויש, מוכתר הכפר, מאשש את חשיפת העיתון ומדווח, כי אם בעבר היו נכנסים כוחות הביטחון לכפר רק באירועים נקודתיים, בחודשים האחרונים ישנה נוכחות שוטפת של מג"ב ומשטרת ישראל, שלוש פעמים ביום, במטרה לייצר חיכוך עם האוכלוסייה המקומית.

בסיוור שערנו בכפר בליווי אבו-חומוס, פעיל "בצלם" בשכונה, חזינו בסיוור מג"ב המתוזמנים בשעות קבועות: כל בוקר, בצאת הילדים לבתי הספר, בין 2-3 אחה"צ עם חזרתם של הילדים מביה"ס, ובשעות הלילה. הכוחות נכנסים לכפר מכיוון תחנת הדלק מנטה בגבול הגבעה הצרפתית, חמושים בנשק לפיזור הפגנות ובנשק חם, צועדים בין הבתים ובאיזור ביה"ס וחותרים למגע ולחיכוך עם האוכלוסייה המקומית. בשעות אחה"צ נורים כדורי גומי ורימוני הלם לעבר הילדים השבים מהלימודים. כוחות מג"ב נכנסים לבתים בכוח, עולים על גגות, ומשתמשים בשכונה כשטח אימונים לכל דבר. בחשיפת "הארץ" התגלה גם, כי מטרת הסיוורים (לפי דוחות המשטרה עצמם) היא לייצר חיכוך מלאכותי עם תושבי השכונה ולגרום למהומות ולהתנגדות.

מקרה עיסאויה אינו חריג וניתן לזהות דפוסי פעולה דומים גם בסילוואן, באבו-טור ובשכונות נוספות. עושה רושם, כי התנהלות המשטר הצבאי בגדה המערבית אינו פוסח על תושבי ירושלים המזרחית המסופחת. אדרבא, לאחרונה הם נמצאים במרכז הכוונת של הכיבוש הישראלי. ההסלמה וגל ההתנגדות של השנה האחרונה אפשרו לשלטונות ליישם את שיטות הפעולה המוכרות בשטחים הכבושים גם בירושלים המזרחית. הרי לממשלת הימין לא אכפת אם הם תושבי ישראל או נתיני המשטר הצבאי – ערבים הם ערבים, והם "מבינים רק כוח".

בין שתי ערים

חלב ומוסול נצורות בין טרוריסטים ומעצמות בתוך קלחת מלחמות האזרחים

מאת אבישי ארליך

'בין שתי ערים' הוא שם ספרו המפורסם של צ'ארלס דיקנס (1859) המשווה בין פאריז ולונדון לפני ובמשך המהפכה הצרפתית. אני חשבתי על חלב (אלפו) ומוסול, שתי ערים במצור, שתושביהן, אלה שלא ברחו, מוחזקים כבני ערובה בידי דאעש במוסול ובידי ג'בהת אל נוסרה בחלב. חלב היא העיר הגדולה בסוריה, יותר משני מיליון תושבים; עיר בת שבעת אלפים שנה, מרכז מורשת עולמית של אונסק"ו. מוסול, על החידקל, בירת נינוה, היא העיר השלישית בגודלה בעיראק, בה חיו שלושה מיליון תושבים. שתי הערים נצורות ומוחרבות בשיטתיות אכזרית בהפצצות מהאוויר וברי ארטילריה, שאינם מבחינים בין לוחמים לאזרחים. במוסול מפציצים הממשלה העיראקית, האמריקאים ונאט"ו. בחלב מפציצות הממשלה הסורית ובעלת בריתה רוסיה.

מוסר סלקטיבי

במלחמה בעיראק ובסוריה לא נעשית כל הפרדה בין לוחמים ואזרחים, לא ע"י ממשלותיהן, לא ע"י בעלות הברית של הממשלות, ולא ע"י הסלפיסטים והאחים המוסלמים. חוקי המלחמה הבינ"ל מופרים כל הזמן. טרור הוגדר פעם כאלמות נגד לא-לוחמים. אבחנה זו אינה מתקיימת בסוריה ובעיראק; טרוריסט הוא מי שהממשלה מתייגת כטרוריסט. מי שמתנגד לממשלה מתויג כטרוריסט ואז אפשר להילחם בו כבעמלק – מלחמה טוטלית, ללא כל הגנה על זכויות אדם וחוק בינלאומי. בשתי הערים נשארה אוכלוסייה אזרחית גדולה שאינה יכולה לברוח בהעדר מסדרונות בטוחים, ומוחזקת כמגן אנושי ע"י דאעש וג'בהת אל נוסרה.

התקשורת בישראל מנחילה למאמינים בה מוסר סלקטיבי. המלחמה בעיראק נגד דאעש מוצגת כלגיטימית, ומלחמת הממשלה הסורית בנוסרה היא, משום מה, לא-לגיטימית. התקשורת הישראלית מתייצבת בראש הקוראים לארצות הברית להפעיל יותר כוח. מעטים כאן יודעים, כי עיקר הכוחות הלוחמים נגד הממשלה בחלב הם למעשה גלגול עכשווי של אל-קאעידה, הנתמכים בידי סעודיה והמפרציות. מעטים יודעים שישראל מספקת ללוחמי אל-קאעידה בגולן הסורי נשק ומודיעין ומטפלת בהם בבתי החולים שלה.

חולשה אמריקנית בעירק

מאז פלשו בוש ובליר לעיראק ב-2003 בתואנה שקרית והרסו אותה, המדינה מתבוססת במלחמות אזרחים אימות. מעריכים את מנין הנספים בעיראק כתוצאה מהמלחמות ומהשלכותיהן, רעב ומחלות, בכ-1.4 מיליון ואת מספר הפליטים, בעיראק ובארצות אחרות, בכ-4 מיליון. ה'דה-בעת'יז'יה' האמריקאית וכינון הפוליטיקה על זהויות עדתיות במקום על אידיאולוגיה לאומנית, דחקה את הסונים הערבים בעיראק (20-15 אחוזים) מעמדת מיעוט שולט למיעוט שולי. בגדד עברה טיהור אתני והפכה מעיר רב-אתנית לעיר שיעית. הרוב השיעי שולט בעזרת הכוחות

האמריקאים ומשמרות המהפכה האירניים (!). הכורדים הסונים יצרו לעצמם מעין מדינה באירביל בחסות טורקית ואמריקאית. הסונים הערבים, המרוכזים בעיקר בין בגדד למוסול, מסרבים לקבל את מצבם השולי אחרי ששלטו בעיראק מאז הקמתה ומתמרדים – בשנים הראשונות אחרי הפלישה בהנהגת אל-קאעידה, ועכשיו דרך דאעש, בו השתלבו ותיקי צבא סדאם.

תחת דוקטרינת אובמה, יצא רוב הצבא האמריקני מעירק עד 2011. הצבא העיראקי החדש שהקימו האמריקאים כדי לבסס את המשטר שהקימו בעיראק נכשל בכיבוש מוסול מידי דאעש ב-2014, התפרק וברח. הקואליציה שתפרו האמריקאים למלחמה בדאעש עכשיו, ב-2016, כוללת את 'פשמרגה', מיליציות כורדיות של בראזני, 'אלחשד א-שעבי', קואליציה של מליציות שיעיות עיראקיות בפיקוד 'משמרות המהפכה' האירניים, וצבא עיראקי שנבנה בחפזה בחיזוק כ-5,000 אנשי כוחות מיוחדים אמריקאיים. בעתודה הציבו את עצמם ארדואן והצבא הטורקי, שלכניסתו לתוך השטח מתנגדת ממשלת עיראק ושהתערבותו עשויה לגרום למלחמה בין טורקיה לעיראק (לטורקיה תביעה על מוסול מאז הקמת עיראק).

קואליציה משונה ורופפת זו מראה את דילמת האמריקאים, שמחד גיסא אינם מוכנים לשוב והילחם על הקרקע בעיראק, אך מאידך גיסא, אין לרשותם כוח אלטרנטיבי שיכריע למענם. בקרב על מוסול נלחמת קואליציה 'אד-הוק' של כוחות שונים עם מטרת ואינטרסים שונים. יהיו לכך השלכות בהמשך הקרב ובמה שיקרה בעקבותיו, כשכל כוח ינסה לממש את מטרותיו הספציפיות.

חולשה אמריקאית בסוריה

בסוריה מתנהלת מלחמת שליחים (Proxy). איראן והחיובאללה תומכות באסד לאורך כל המלחמה. בשנתיים האחרונות ייצבה רוסיה את המשטר ונטלת חלק פעיל במלחמה במורדים. למרות שהאמריקאים משתתפים במלחמה נגד דאעש גם בסוריה ומפציצים מהאוויר את כוחותיו, אין לאמריקאים בסוריה בסיס על הקרקע. הם אמנם תומכים בכוחות הכורדים (YPG) ברוג'ובה בצפון סוריה, אך זה מסבך אותם עם בעלי בריתם הטורקים שרואים בכורדים אלה מפלגה אחת של ה-PKK נגדו הם נלחמים בטורקיה.

תמיכת האמריקאים בנוסרה (אל-קאעידה) מסכנת אותם בשל היותו של הארגון, על פי הגדרתם שלהם, ארגון טרור. הם נאלצים לדרוש שהכוחות בהם הם תומכים יפרידו עצמם מנוסרה. החולשה האמריקאית תוכח לקראת המערכה על א-ראקה בירת דאעש, שבה ירצו להשתתף. יתכן שלשם סיוע לאמריקאים נועדה הפלישה הטורקית לסוריה בסוף אוגוסט. טורקיה משדרת נכונות להפעיל כוחות קרקעיים בסוריה. אין לממשלת ארדואן אינטרס שסוריה תתפרק, כי אז תקום על גבול טורקיה מדינות כורדית שמשפת פעולה עם ה-PKK. טורקיה מתלבטת בין התייצבות לצד ארה"ב או רוסיה מבחינת האינטרס שלה בסוריה. היא נטשה את עמדתה שעל אסד ללכת תחילה. כעת היא מקבלת את הצורך בשימור סוריה כמדינה מאוחדת אחת.

ישראל חזקה רק כשכולם סביבה חלשים. לממשלת ישראל אין ענין בהפסקת המלחמות באזור, נוח לה שמדינות אויב שלה מתפרקות ונחלשות ושהמלחמות הפנימיות, הרס הכלכלה ובריחת הפליטים יימשכו ככל האפשר. הזוועות בעיראק, בסוריה, בלוב ובתימן דוחקות את הנושא הפלסטיני מן התודעה. נדמה לישראלים, שמצב זה ימשך לעולם ושבינתיים אפשר להתנחל - ביתר שאת עתה עם בחירתו של טראמפ – אך אשליה זו עוד תטפח על פנינו.

לבעיות המרכזיות של החברה האמריקאית. לצערי, אמצעי התקשורת כלל לא התייחסו למה שהם לא אמרו.

האם חשבת אי-פעם שטראמפ יבחר לנשיאות?

טראמפ הגיע לכהונתו ללא כל עבר פוליטי וללא כל ניסיון פוליטי. הוא בעל הון שאיבד כספים רבים והרוויח כספים רבים. הוא סלבריטאי תקשורת המזכיר במקצת נשיא רפובליקאי אחר: רונלד רייגן. אך לדעתי רייגן היה רציני יותר מטראמפ: האחרון חף מכל הבנה לגבי הנעשה בעולם. ההבדל נעוץ בכך שרייגן היה בובה בידי המנגנון של המפלגה הרפובליקאית והתאגידים הגדולים; איש הממסד ששירת אותו היטב. טראמפ צמח מחוץ למנגנונים אלה.

ומה קרה בבחירות האחרונות?

שתי המפלגות הגדולות: הרפובליקאית והדמוקרטית, זזו כל כך ימינה, עמלו קשה כל כך לטובת האינטרסים של התאגידים הגדולים, שאינן מצליחות למשוך את קולותיהם של האזרחים. רק מועמדים כמו טראמפ, או להבדיל ברני סנדרס, מסוגלים להוציא את הבוחרים מבתיים.

בהיעדר תמיכת המנגנון הרפובליקאי, מי התייצב לימינו של טראמפ?

בייחוד הנוצרים האוונגליסטים. ארה"ב היא חברה פונדמנטליסטית. אחת הבעיות של פעילי הסביבה היא לשכנע את האנשים בסכנות ההתחממות הגלובלית. כ-40% מהם אינם סבורים שמדובר בבעיה. הם חושבים כך משום שהם משוכנעים שישו עומד לשוב על פני הארץ תוך מספר שנים. לטענתם, העולם נברא לפני כמה אלפי שנים. שכבות אלה באוכלוסייה קיימות בארה"ב מאז ומעולם. עכשיו יהיו לכוח פוליטי.

ומה יעשה טראמפ בנשיאות? יש האומרים שאין לו מושג...

לטראמפ יש בסיס חברתי איתן. הוא הצליח להניע קבוצה המורכבת ברובה מלבנים החוששים מאובדן ההגמוניה הלבנה בחברה האמריקאית. השאלה היא, האם הוא מסוגל לספק את הסחורה' לאותו בסיס. ספק רב. טראמפ יוריד את המסים לעשירים, יגדיל מאוד את התקציבים המיועדים לצבא ויעשה כל שביכולתו כדי לקבור את השירות הציבורי. בדיוק את זה לא צריכים מצביעיו.

הקומוניסטים בארה"ב: יש גם חדשות טובות

"החדשות הטובות הן שהכוחות החברתיים שהתנגדו למדיניות הניאו-ליברלית, הגזענית והימנית שבו לרחובות והם פועלים. תנועות אלה נחוצות עד מאוד. הן נחוצות אפילו יותר מאשר במהלך שמונה השנים האחרונות. יש לאחד את כל מתנגדי טראמפ: תנועות השחורים למען שוויון, המהגרים והארגונים למען זכויות מהגרי העבודה, האיגודים המקצועיים, הארגונים למען הסביבה והסטודנטים כדי שיחד וכל אחד לחוד לא יתנו מנוח לממשל הימני והגזעני החדש" – נכתב בתגובת המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב שפורסמה (10.11) למחרת בחירתו של טראמפ ועל רקע המחאות ההמוניות שפרצו בערי ארה"ב הגדולות. ברני סנדרס, המגדיר עצמו סוציאליסט ושהתמודד על מועמדות המפלגה הדמוקרטית בבחירות המקדימות, אמר (9.11) כי הוא מוכן לעבוד יחד עם הנשיא הנבחר דונלד טראמפ. "אם טראמפ רציני לגבי מדיניותו לשיפור חייהן של המשפחות העובדות, אני מוכן לעבוד איתו", אמר בהצהרה. "אם הוא מתכוון ליישם מדיניות גזענית, סקסיסטית, שונאת זרים המתנגדת לפעול נוכח שינויי האקלים, אתנגד לו בתוקף".

בנימין נתניהו וידידו הטוב, שהוא גם ידיו טוב של פטרונו אדלסון

נועם חומסקי על בחירת טראמפ:

'מפלגות הממסד זזו כה ימינה, שאינן מצליחות למשוך קולות האזרחים'

הבלשן הנודע והוגה הדעות האמריקאי פרופ' נועם חומסקי התארח בברצלונה בסוף השבוע שעבר כדי להשתתף סמינר שנערך בעיר תחת הכותרת "גלובליזציה, תרבות והגירה" בחסות אוניברסיטת האומות המאוחדות, וכדי להשתתף בהשקת התרגום לספרדית של ספרו "מי שולט בעולם". הוא שוחח עם כתב העיתון "אל פריודיקו" על החששות שמעוררת בחירתו של דונלד טראמפ ארה"ב, דונלד טראמפ.

איך אתה מנתח את נאומיהם של דונלד טראמפ והילארי קלינטון? מהו הרושם שהם גורמים לבלשן?

לנאומים אין דבר וחצי דבר עם בלשנות. אישית לא התרשמתי לטובה מאיש מהם. אך כאשר אנו בוחנים את הופעותיהם של המועמדים בטלוויזיה במהלך כל מערכת הבחירות, הרושם הוא שטראמפ דיבר על נושאים שמדאיגים את רוב האזרחים: עבודה, הגירה, סחר-חוץ. הוא דיבר בשפה פשוטה על השאלות העומדות במרכז התעניינותו של האמריקאי מן הרחוב.

וקלינטון?

קלינטון הקדישה את רוב זמנה להתקפות אישיות על טראמפ: שהוא לא מוכן, שהוא לא יודע, שהוא לא מתנהג טוב... ההתרשמות שלי היא שלילית. ובכל זאת יש מן המשותף בין שני המועמדים: איש מהם לא נתן תשובות

קריאה לשביתה לעצירת התאונות בניין

אני מסרבת מתוך דאגה ואהבה לחברה

ברביעי (16.11) יתייצבו תמר אלון (בתמונה) ותמר זאבי בלשכת הגיוס בתל השומר ויצהירו על סירובן לשרת בצבא, ובשל כך הן צפויות להיכלא בכלא הצבאי. אלון פרסמה (13.11) את הצהרת הסירוב שלה:

"שמי תמר אלון, אני בת 18, ב-16 בנובמבר 2016, בכוונתי לסרב להתגייס לצבא הישראלי, וככל הנראה להיכלא בעבור כך. את מחויבותי האזרחית אני מבקשת למלא בשירות לאומי.

מגיל צעיר פגשתי חברים פלסטינים של הוריי. הכרתי אנשים שאמורים להיות אויבים שלי, אך הם חייכו אליי, שיחקו איתי ודברו איתי. חוויות מוקדמות אלה לימדו אותי להתבונן בצורה ביקורתית על מציאות חיייהם של הפלסטינים ועל מציאות חיי שלי. אינני מוכנה לקבל את הטענה שדיכוי של עם אחר, שלילת זכויות אדם בסיסיות, גזענות ושנאה הם הכרח לקיומה של מדינת ישראל".

"אני מסרבת להתגייס לצבא מתוך דאגה ואהבה לחברה שאליה אני שייכת" כתבה עוד, "ומתוך שאיפה לעודד שיח ציבורי על דמותה ועתידה (...). אני בוחרת לסרב מתוך מודעות לכך שלא לכל אחת יש את האפשרות לבחור כמוני. אני יודעת שאפגוש בכלא הצבאי נשים צעירות שלא היו להן הזכות והחירות לבחור לסרב. אינני עיוורת למעגלי הדיכוי הנוספים הקיימים בחברה הישראלית כלפי נשים, מזרחים, מהגרים ואוכלוסיות מוחלשות נוספות. אינני עיוורת לכך שמעגלי דיכוי אלה באים לידי ביטוי - ואף מקובעים - גם בצבא. נהפוך הוא: בסירובי לתת יד למערכת הדכאנית אני מבקשת להיות סולידרית גם עם כל מי שנשללה מהן ומהם חירות הבחירה".

ראשי מק"י וחד"ש בהפגנה בחיפה (צילום: זו הדרך)

מק"י וחד"ש דורשות לפתוח בשביתה ללא הגבלת זמן בענף הבנייה כדי לעצור תאונות העבודה - כך הכריז יו"ר מרחב ההסתדרות במשולש הדרומי, ג'מיל אבו ראס, בעצרת שנערכה בשבת (12.11) בחיפה. מאות המתכנסים מחו נגד אוזלת היד מול תאונות העבודה בענף הבניין.

בהפגנה בחיפה השתתפו מאות פעילים, יהודים וערבים, הנהגות מק"י וחד"ש וחברי הכנסת איימן עודה, עאידה תומא-סלימאן, יוסף ג'בארין ועבדאללה אבו מערוף; ראשי סיעת חד"ש בהסתדרות, עובדי בניין, מנופאים וקרובי קרובות תאונות העבודה.

ח"כ תומא-סלימאן, אמרה בהפגנה: "גדלתי בבית של עובד בניין שסבל מנכות בעקבות תאונת עבודה, פגיעה ממנה סבל יותר מ-25 שנים. אני יודעת ממקור ראשון כמה אנרגיות ועבודה המשפחה משקיעה בטיפול בבת משפחה שנפגעה בתאונת עבודה. אך אין זה עניין אישי בלבד של משפחות ההרוגים והפצועים - זה עניין פוליטי ומעמדי". עוד הדגישה ח"כ תומא-סלימאן: "אם הפועלים היו חלק מהשכבות השולטות בחברה, היו מקדמים חקיקה ואף איכפה. אבל לשלטון לא איכפת והוא אף מחזק את קשריו עם בעלי ההון". היא גילתה, ש"רק 17 פקחים אחראים למצב הבטיחותי המסוכן ביותר מ-13 אלף אתרי בניה ברחבי המדינה. צריך לבנות כי יש מצוקת דיור גוברת. אבל אסור לבנות על גופותיהם של פועלי הבניין".

בעצרת לקח חלק גם לוטן רו, עובד הכרמלית, שסיפר על קשייהם של עובדי עיריית חיפה רבים אשר דורשים לחתום על הסכם קיבוצי עמם. "פנינו להנהלת העירייה ואמרו לנו שיעריית חיפה לא חותמת על הסכם קיבוצי" - אמר רו והוסיף: "עובדי המוזיאונים, הכרמלית והסימפוניית דורשים מזה זמן רב לקיים את החוק ולהסדיר את תנאי העבודה והשכר באמצעות הסכם קיבוצי. עתה הקמנו ועדת תיאום - כדי להיאבק במשותף". בתום העצרת, ביצעה הזמרת נועה לויין משיריה.